

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤဂၤဒီးန HIVတၢ်အိၣ်သး

ဖဲတၢ်ယုထံၣ်န့ၣ်လၢနအိၣ်ဒီး HIVတၢ်ဆါဝံၤအလီၢ်ခံၣ်န့ၣ်, နကဘၣ်ဆၢတၢ်လၢမ့ၢ်နကြးဒုးသ့ၣ်ညါပုၤအဂၤတဖၣ်ဒီး တၢ်ကစီၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီးပုၤအဂၤဒါန့ၣ်လီၤ.ပုၤတဂၤလၢလၢအအိၣ်ဒီး HIVတဖၣ်ကြးမၤပိာ်ထွဲတၢ်အပ တီၢ်တဖၣ်အံၤဒ်သိးကဒိသဒါပုၤအဂၤတဖၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ,အကါဒိၣ်ဒိၣ်မးလၢနကတဲသကိးတၢ်ဒီးနမါ ဝၤလၢအခဲအံၤနမံ ယုၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးအိၣ်တဂၤဘၣ်ယးန HIVတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်နီၤလီၤလၢနကစူးကါထးဆဲးတဖၣ်ဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်လၢကဆဲးကသံၣ်ကသီတဖၣ်န့ၣ်, နကြးတဲအဝဲသ့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်ပျံတၢ် မ့တမ့ၢ် မဲၣ်ကီၢ်နါကီၢ်လၢနကတဲအဝဲသ့ၣ်ဒီးနဂ့ၢ်နကျိန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ ဝဲၤကျိလၢနလီၢ်ကဝီၤအပူၤဒုးသ့ၣ်ညါန မါ ဝၤမ့တမ့ၢ်ပုၤလၢအစူးကါနီၤလီၤထးဆဲးဒီးနတဖၣ်လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကတဲနၢ်ဟံၣ်ဘၣ်ယး HIV အဂ့ၢ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါနမံၤနသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤအဂၤတဖၣ်လၢနအိၣ်ဒီး HIVန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ်ခဲဒိၣ်မး, ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ထဲတဂၤတဂ့ၤ. တဲသကိး တၢ်ဒီးနပုၤဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ ဒီးယုတၢ်မၤစၢၤလၢနကထံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤစၢၤကရူၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအဂၤတဖၣ် လၢအမၤစၢၤနၤသ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါန HIVအတၢ်အိၣ်သးဒီးပုၤလၢနန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်တဖၣ်- ဒ်အမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိ, တံၤသကိး, ဒီးဖိတဖၣ်န့ၣ်- ကမၤစၢၤလီၤ နတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤလၢနအိၣ်ဒီး HIV, ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဂ့ၤထီၣ်နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်ချူ နီၢ်နီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

နဒုးသ့ၣ်ညါနပုၤဟ့ၣ်နီၤလီၤဆူၣ်ချူ တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်အကါဒိၣ်ဝဲလၢနကမၤလီၤတံၢ်လၢနမၤန့ၢ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢနHIV တၢ်ဆါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအပူၤ, တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢန HIVတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ နီၢ်တဂၤတၢ်ယုထာ-ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ် လိၣ်ဘၣ်လၢအဖိးသဲးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စဲၣ်အါဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအယုထီၣ်ဝဲဒ်နၤလၢနကတဲပျါပုၤတနီၤလၢအဘၣ် ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တချုးနဆၢတၢ်လၢနကဒုးသ့ၣ်ညါပုၤလၢနအိၣ်ဒီး HIVန့ၣ်, နကဘၣ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တနီၤန့ၣ်လီၤ.- ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယးပုၤလၢနန့ၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်လၢကမၤစၢၤနၤ,ဒ်အမ့ၢ်-ဟံၣ်ဖိယီဖိ, တံၤသကိး မ့တမ့ၢ် ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးနတဖၣ်တက့ၢ်.

- နတၢ်ရူၤလိာ်မုာ်လိာ်အိၣ်ဒီးပုၤတဖၣ်အံၤဒ်လဲၣ်ကလုာ်လဲၣ်. တၢ်ကဲ ဘျုးဒီးတၢ်တကဲဘျုးမနုၤတဖၣ်ကအိၣ်ဖဲလၢနဒုးသ့ၣ်ညါအဝဲသ့ၣ်လၢနအိၣ်ဒီး HIVန့ၣ်လဲၣ်.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီတဖၣ်လၢအဒိဘၣ်မၤဟူးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤစၢၤနၤဆဲးအါလဲၣ်ဒါ.
- ပုၤတဂၤန့ၣ်အတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဒီးအတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟံၣ်ဘၣ်ယးဒီးHIVမနုၤအိၣ်လဲၣ်.
- နအဲၣ်ဒီးတဲပုၤတဂၤအံၤတၢ်မနုၤလဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤမနုၤတကလုာ်ကသ့ၣ်လဲၣ်.
- နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးတဲဘၣ်ပုၤတဂၤန့ၣ်, သံကွၢ်လီၤနသးလၢမ့ၢ်ပုၤတဂၤအံၤကြးသ့ၣ်ညါအခဲအံၤဒါ မ့တမ့ၢ် ကဂ့ၢ်လၢနကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနကတဲအိၣ်ဒါန့ၣ်တက့ၢ်.

မၤလီၤတံၢ်လၢနမၤန့ၢ်တၢ်စံးဆၢတဖၣ်လၢနအိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တမံၤလၢလၢဘၣ်ယး HIV/AIDS တက့ၢ်.နကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ ဝဲၤကျိဒီးပုၤဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူ တၢ်ကွၢ်ထွဲတဖၣ်မၤစၢၤနၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.